

HVIS DU ER BEKYMRET FOR DIT BARNS SPROGLIGE UDVIKLING

Hvis du er bekymret for dit barns sproglige udvikling, så tag kontakt til pædagogerne i dit barns institution. Sammen kan I drøfte din bekymring, og hvad I kan gøre for at hjælpe jeres barns sprog på vej. Pædagogerne kan også sætte dig i kontakt med en talehørekonsulent, hvis I vurderer, der er behov for det.

Husk at det at vokse op med flere sprog er en gave. Der er mange fordele ved at kunne flere sprog, og det kan give dit barn et større udsyn og forståelse af verden.

Inspiration til videre information:

Videoer:

Tal sproget frem

9 Sprog

Dansk	Somaali
Arabisk	Tyrkisk
Engelsk	Dari
Pashto	Kurdisk
	Vietnamesisk

Artikel, plakat og ideer

9 sprog

Dansk	Tyrkisk
Arabisk	Urdu
Engelsk	Thai
Polsk	Rumænsk
Somaali	Vietnamesisk

Talehørekonsulenter og sprogvejleder
Børne- og Ungdomsforvaltningen
Område Nord (Vibevej), 2025

HVORDAN LÆRER BØRN SPROG?

Viden om flersprogstilegnelse – til forældre

Børn lærer sprog ved at tale med deres forældre, pædagoger og andre børn i hverdagen.

Som forældre har I allermest tid med jeres barn. I har hver dag mulighed for at tale med jeres barn i mange forskellige situationer. I er altså de vigtigste personer i jeres barns sproglige udvikling.

I starten bruger jeres barn ikke ord. Her taler jeres barn med jer ved at søge øjenkontakt, sige lyde, smile og pege for at vise jer, hvad jeres barn synes er spændende. Barnet kigger for eksempel hen mod en lampe, der er tændt og er optaget af den. Det er barnets måde at vise jer at det vil fortælle jer noget. Sæt ord på det, I tror jeres barn gerne vil fortælle jer "ej, du kigger på lampen, den lyser", og det skal selvfølgelig siges på det sprog, I er bedst til. Når du som forælder taler det sprog, du er bedst til, dit hjertesprog, tilbyder du barnet et større ordforråd og et mere nuanceret sprog. Når du taler det sprog du er bedst til, kan du videreformidle din egen sproglige kultur, fx børnesange og historier til dit barn, og derved styrkes jeres relation gennem jeres fælles sprog.

Når du taler meget med dit barn fra det er helt lille, hjælper du dit barn til senere selv at kunne bruge ord og sætninger på alle barnets sprog.

En almindelig sprogtilegnelse kræver, at dit barn har normal hørelse og syn, og at dit barn generelt trives og har det godt.

SPROGTILEGNELSE HOS TO- OG FLERSPROGEDE BØRN

Der er flere måder at være flersproget på. Nogle børn lærer flere sprog fra fødslen, mens andre børn først møder et nyt sprog senere i livet. Sprogtilegnelsen kan se forskellig ud, afhængigt af hvornår dit barn møder de nye sprog.

SIMULTANT FLERSPROGEDE

Et barn er simultant flersproget, hvis det fra tidlig alder møder og anvender mere end ét sprog. For eksempel:

Et barn, hvis forældre taler hver deres sprog til barnet. For eksempel taler mor dansk og far taler arabisk.

Et barn, hvis familie taler flere sprog derhjemme. For eksempel at begge forældre både taler dansk og somalisk med barnet.

Et barn, hvis forældre taler deres modersmål derhjemme, samtidig med at barnet har lært dansk i daginstitution fra det er ca. 1 år.

Sprogtilegnelsen ligner meget den man ser hos de étsprogede børn:

- Siger sit første ord omkring 1-årsalderen, for eksempel mad, bil, mor
- Begynder at danne små sætninger á 2 ord ved 2-års alderen fx. mig spise
- Danner komplekse sætninger ved 3-års alderen, for eksempel jeg spiser gulerødder og de smager godt
- Fortæller sammenhængende historier ved 4-års alderen.

Barnets ordforråd er måske lidt mindre på hvert enkelt sprog. Barnets samlede ordforråd vil dog ofte være lige så stort, hvis ikke større end étsprogede børns ordforråd.

Når barnet taler, er det almindeligt at barnet låner ord fra de sprog barnet kender. For eksempel:

Barn: "Se far – en monkey!"

Far: "Ja det er en abel!"

Skærm og sprog

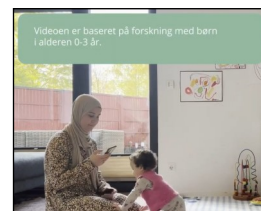
Børn lærer sprog i dagligdagens samvær med de vigtige og nære mennesker i deres liv. Intet kan erstatte den tid, du bruger på at have det sjovt og tale med dit barn. Realiteten er dog, at skærme er en del af vores liv. Der er derfor noget, du kan gøre, for at få det bedst mulige ud af dit barns skærmtid:

- **Vær opmærksom på, hvad dit barn ser** – For børn over 2 år er det bedst for deres sprogudvikling at vælge indhold med læring.
- **Vær sammen med dit barn om skærmtiden** – At se TV eller skærm med dit barn, mens I taler om, hvad I ser, kan hjælpe dit barn med at lære nye ting. Dit barn vil sandsynligvis ikke lære noget særligt, hvis de er alene med skærmen.
- **Forsøg at overholde anbefalingerne for begrænset skærmtid** – Anbefalingen er at børn under 2 år ikke har skærmtid. For børn 2-5 år anbefaler de at begrænse skærmtiden til en time om dagen.
- **Glem ikke bøger og leg** – Forskere er bekymrede for, at skærmtiden er ved at erstatte den tid, børn bruger på at lege og læse, og at det kan have negative konsekvenser for deres sproglige udvikling.

Inspiration til videre information:

Video : skærmtid i småbørnsfamilien

Artikel om skærm og sprogtilegnelse

Skærmguide med anbefalinger til børn i forskellige aldre

- Have øjenkontakt med jeres barn. Give jeres barn tid til at fortælle og give jer god tid til at lytte.
- Lytte til jeres barns sprog. Undlade at rette på jeres barn, men i stedet gentage det jeres barn siger med korrekt udtale, grammatik og ordvalg. For eksempel: "Hin hoppede!" "Ja hun hoppede. Hun hoppede højt"
- Være opmærksom på at for meget skærmtid tager tid fra samtale og interaktion mellem jer og barnet og det giver barnet mindre mulighed for at udvikle sprog.

- Vær barnets legemakker. Hop ned på gulvet og vær med i barnets leg. Tal om det I leger med og udvikl legen sammen. Følg barnets interesse. For eksempel hvis barnet kører med en bil, kan du sige "ej, bilen kører hurtigt, jeg håber bremserne virker". "Hvor skal bilen hen?"
- Læs bøger med jeres barn dagligt på det sprog, I er bedst til. I kan få hjælp på biblioteket til at finde passende bøger. Hvis bøgerne ikke findes på det sprog I er bedst til, så tal om billederne i bogen. Det kan man også få nogle fantastiske samtaler ud af. Giv barnet sproget ved at beskrive og kommentere, hvad I ser på billederne og undgå for mange spørgsmål. For eksempel: "Pigen smiler! Pigen smiler, fordi hun har fået en is. Hun er glad. Hvornår er du glad?"
- Syng sange, rim og læs remser sammen med jeres barn.

SEKVENTIELT FLERSPROGEDE

Et barn er sekventielt flersproget, når det først møder deres andet-sprog ved ca. 2-års alderen eller senere.

Sekventielt flersprogede kan læne sig op ad et sprog, de kan i forvejen, når de tilegner sig et nyt sprog. De har altså allerede viden om begreber, ord og sætninger, som de kan støtte sig til, når de skal lære et nyt sprog.

Sprogtilegnelsen kan se lidt anderledes ud end den man ser hos de simultant flersprogede børn.

Den stille fase. Barnet opdager, at andre ikke forstår det sprog, barnet taler. Barnet bruger nu tid på at lytte nysgerrigt til det nye sprog for at lære det. Denne fase varer mellem 2-6 måneder og typisk længere jo yngre barnet er.

Tidligt sprog. Barnet bruger små indlærte fraser til at kommunikere for eksempel: "Tak for mad", "Vil lege?" Fasen begynder tidligst 6 måneder efter barnet er begyndt at lære andetsproget og kan vare mellem 6-8 måneder.

Sammenhængende sprog. Barnet har nu et stort nok ordforråd og kendskab til det nye sprog og kan begynde at danne egne sætninger. Sætningerne er ikke nødvendigvis fejlfri.

Det tager tid at lære sprog. Faktisk kan det tage barnet mellem 3-7 år at udvikle avancerede færdigheder på de/det nye sprog, barnet skal lære.

Som forældre spiller I en helt central rolle, da et godt modersmål gør det lettere for barnet at lære nye sprog.

BLIVER BØRN FORVIRREDE AF AT LÆRE FLERE SPROG PÅ EN GANG?

Mange børn vokser op i hjem, hvor forældrene taler forskellige sprog. Mange er bange for, at det vil forvirre barnet at lære flere sprog på en gang. Bare rolig, det gør det ikke.

Jeres barn kan lære flere sprog på en gang. Vi vil anbefale, at I som forældre tager stilling til, hvilke sprog I vil have jeres barn skal lære. Hvis I for eksempel taler spansk og kurdisk derhjemme og gerne vil have at jeres barn lærer de to sprog, er det vigtigt at I taler hver jeres modersmål med barnet.

FORDELE VED AT LÆRE FLERE SPROG

- Kommunikation med forældre og bedsteforældre giver barnet adgang til tætte forhold med egen familie, kultur og baggrund
- Barnet får lettere ved at lære andre sprog
- To- og flersprogede hjerner ældes langsommere, hvilket beskytter mod demens

FORÆLDRE HAR DEN VIGTIGSTE ROLLE I JERES BARN SPROGLIGE UDVIKLING

I alle dagligdagssituationer og rutiner, som for eksempel praktiske gøremål såsom at tage tøj på, spise, købe ind, vaske tøj, lave mad, rydde op, køre til børnehaven, læse historier, kan I styrke jeres barns sproglige udvikling ved at:

- Følge jeres barns interesse. Sætte ord på og udvide det jeres barn siger. Hvis jeres barn for eksempel siger "und!" kan I som forældre sige "Ja, det er en hund! Det er en stor hund! Hunden gør. Vuf vuf".
- Tale det sprog, I er bedst til med jeres barn.
- Tale om at ting og handlinger hedder noget forskelligt på forskellige sprog. For eksempler hvis barnet siger "Æble!" kan man sige "Ja, det hedder det på dansk. På spansk hedder det *manzana*".
- Holde samtalen med jeres barn i gang. Være nærværende og svar på barnets udspil med det samme (for eksempel ord, et blik, smil, pegning) og afvent barnets svar. Fortsæt på denne måde så længe barnet er interesseret

